

ຮອບຮູ້ເຮືອງຈານ

ມາຮັຈັກ ສ.ຄ. 1 ກັນທົ່ວຍ

ສະຫະ ມີເວລາເຫຼືອໄໝ່ມາກເກີ່ວກັບກາຣອອກເອກສາຣສິທິໃນທີ່ດິນຕາມຫລັກຈານ ສ.ຄ. 1

ມາກຳຄວາມຮັຈັກ ສ.ຄ. 1 ກັນທົ່ວຍ.....

ສ.ຄ. 1 ຄື່ອ ແບບແຈ້ງກາຣຄຣອບຄຣອງທີ່ດິນ ຜົງມາຕາຮາ ແລ້ວພະພະຊ
ບັນຍຸດໃຫ້ປະມາລກູ້ໝາຍທີ່ດິນ ພ.ສ. ແລ້ວ ບັນຍຸດໃຫ້ຜູ້ທີ່ໄດ້ຄຣອບຄຣອງແລະ
ທຳປະໂຍ່ຈິນທີ່ດິນມາກ່ອນວັນທີປະມາລກູ້ໝາຍທີ່ດິນໃຫ້ບັນຍຸດ (ກ່ອນວັນທີ 1
ຮັນວາຄມ ແລ້ວ) ໂດຍໄມ່ມີໜັງສືອສຳຄັນແສດງກຣມສິທິໃນທີ່ດິນແຈ້ງກາຣຄຣອບຄຣອງ
ຕ່ອນຍໍາເກອທົ່ວທີ່ກາຍໃນ 150 ວັນ ນັບແຕ່ວັນທີພະພະບັນຍຸດໃຫ້ປະມາລ
ກູ້ໝາຍທີ່ດິນ ພ.ສ. ແລ້ວ ໃຫ້ບັນຍຸດ ໂດຍໄມ່ມີໜັງສືອສຳຄັນແສດງກຣມສິທິໃນທີ່ດິນ
ແຈ້ງກາຣຄຣອບຄຣອງຕ່ອນຍໍາເກອທົ່ວທີ່ກາຍໃນ 150 ວັນ ນັບແຕ່ວັນທີພະພະບັນຍຸດ
ໃຫ້ປະມາລກູ້ໝາຍທີ່ດິນ ພ.ສ. ແລ້ວ ໃຫ້ບັນຍຸດ

ທີ່ດິນທີ່ມີຫລັກຈານ ສ.ຄ. 1 ຄື່ອວາ ເຈົ້າຂອງທີ່ດິນມີເພີ່ງສິທິຄຣອບຄຣອງ ແລະ
ເປັນເພີ່ງແບບແຈ້ງກາຣຄຣອບຄຣອງທີ່ເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ ໄດ້ຈຳທໍາຮາຍລະເຢີດເກີ່ວກັບທີ່ດິນ
ທີ່ດິນປະສົງຄົງຈະແຈ້ງກາຣຄຣອບຄຣອງຕ່ອນຍໍາເກອຕາມທີ່ກູ້ໝາຍບັນຍຸດໄວ້ເຖິງນັ້ນ
ດັ່ງນັ້ນ ສ.ຄ. 1 ຈຶ່ງໄມ່ໃຫ້ໜັງສືອກຣມສິທິໃນທີ່ດິນຕາມຄວາມໝາຍຂອງປະມາລ
ກູ້ໝາຍທີ່ດິນ ກາຣທຳນິດິກຣມທີ່ດິນປະເທດນີ້ຈຶ່ງໄມ່ຕ້ອງໄປຈົດທະເບີນຕ່ອພັກງານ
ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕາມນັ້ນມາຕາຮາ ແລ້ວ ແທ່ງປະມາລກູ້ໝາຍແພ່ງແລະພານີ້ຍ່າງ ແລ້ວມາຕາຮາ
ກວ່າ ແທ່ງປະມາລກູ້ໝາຍທີ່ດິນ ເຊັ່ນເດີວັນໃນດີນຫຼືອໜັງສືອຮັບຮອງກາຣທຳ
ປະໂຍ່ຈິນ (ນ.ສ. 3, ນ.ສ. 3 ກ. ແລະ ນ.ສ. 3 ຂ.) ແຕ່ວ່າງໄດ້ ເພີ່ງແຕ່ສ່ວນອົບກາຣ
ຄຣອບຄຣອງທີ່ດິນໃຫ້ແກ່ກັນກີ້ວ່າສມບູຽນຕາມກູ້ໝາຍແລ້ວຕາມນັ້ນມາຕາຮາ 150 ແລ້ວ
ແທ່ງປະມາລກູ້ໝາຍແພ່ງແລະພານີ້ຍ່າງ

ໜັງສືອແຈ້ງກາຣຄຣອບຄຣອງ (ສ.ຄ. 1) ໄນໃຫ້ເອກສາຣສິທິອັນເປັນເອກສາຣ
ຮາຊກາຣ (ຕາມຄຳພິພາກໜາສາລົງກົງກາ ທີ່ ດັດ/ໝັດ)

การลงทะเบียนครอบครองที่ดินต้องถือปฏิบัติตามนัยคำสั่งกระทรวงมหาดไทย
ที่ ๑๒๔๔/๒๔๙๗ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๗ เรื่อง ระเบียบการแจ้งและรับ
แจ้งที่ดินที่มีผู้ครอบครองอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ (โดยคัดลอก
รายการจากแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) มาลงในทะเบียนการครอบครอง
ที่ดินเก็บไว้เป็นหลักฐาน ณ ที่ว่าการอำเภอ และกรมที่ดิน)

ถ้าเป็นกรณี ส.ค.๑ ฉบับเจ้าของที่ดินสูญหาย และ ส.ค.๑ ฉบับเก็บไว้ที่
อำเภอสูญหายด้วย จะต้องจัดทำ ส.ค.๑ ขึ้นใหม่ทั้ง ๒ ฉบับ โดยอาศัยหลักฐาน
ทะเบียนการครอบครองที่ดิน ตามนัยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๐/๒๔๙๐
ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๔๙๘ ตอบข้อหารือจังหวัดสิงห์บุรี เรื่อง การคัดสำเนา ส.ค.๑
เวียนตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๑๐/ว ๒๖๐๘ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๔๙๘
การจัดทำ ส.ค.๑ ขึ้นใหม่ทั้ง ๒ ฉบับ จึงต้องจัดทำให้ถูกต้องตามหลักฐานการแจ้ง
การครอบครองไว้ได้

ที่ดินซึ่งมีหลักฐาน ส.ค. ๑ สามารถขอออกโฉนดที่ดินได้โดยสามารถ
ดำเนินการได้ ๒ วิธี คือ

๑. โดยการนำเดินสำรวจขอออกโฉนดที่ดินตามมาตรฐาน ๕๙ และ ๕๙ ทวิ
วรรณสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยเมื่อรัฐมนตรีประกาศจังหวัดที่จะทำการเดินสำรวจฯ และผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นผู้ประกาศท้องที่และวันเริ่มต้นเดิน
สำรวจแล้ว เมื่อถึงกำหนดกรมที่ดินจะส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปทำการสำรวจจังหวัด
ปักหลักเขตที่ดิน และสอบสวนสิทธิที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดิน โดยเมื่อเจ้าหน้าที่ทำการรังวัดไปถึงที่ดินของผู้ได้เจ้าของที่ดินต้องนำทำการรังวัดและร่วงแนวเขตที่ดิน
ของตน ในการดำเนินการดังกล่าวเจ้าของที่ดินไม่ต้องยื่นคำขอ ไม่ต้องเสีย
ค่าใช้จ่ายในการรังวัดแต่อย่างใด มีแต่เพียงค่าธรรมเนียมออกโฉนดที่ดิน ถ้าเนื้อที่
ไม่เกิน ๒๐ ไร่ คิด ๕๐ บาท ถ้าเกิน ๒๐ ไร่ ส่วนที่เกินคิด ไร่ละ ๒ บาท (เศษของไร่
ให้คิดเป็นหนึ่งไร่) และค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ดซึ่งเป็นค่าหลักเขตที่ดินคิดเป็นราย
แปลงๆ ละ ๖๐ บาท

๒. ขอออกโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะรายตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา สำนักงานที่ดินส่วนแยกท้องที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ในเขตอำเภอ ซึ่งการออกโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะรายดังกล่าว เจ้าของที่ดินต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายตามกฎหมายฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ฉบับที่ ๔๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒) และฉบับที่ ๕๓ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๗ ดังนี้

๑. ค่าธรรมเนียมออกโฉนดที่ดิน

ก. ที่ดินเนื้อที่ไม่เกิน ๒๐ ไร่แปลงละ	๕๐ บาท
ข. ที่ดินเนื้อที่เกิน ๒๐ ไร่ ส่วนที่เกินไร่ละ แปลงละ	๒ บาท
(เศษของไร่ให้คิดเป็นหนึ่งไร)	

๒. ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด

ก. ค่าคำขอ แปลงละ	๕ บาท
ข. ค่าประกาศ แปลงละ	๑๐ บาท
ค. ค่าหลักเขตที่ดิน หลักละ	๑๕ บาท

ถ้าเป็นการเดินสำรวจหรือสอบเขตทั้งตำบล

สำหรับกรณีการออกโฉนดที่ดินคิดเป็นรายแปลง

แปลงละ ๖๐ บาท

๓. ค่าใช้จ่าย

(๑) ค่าพาหนะเดินทางให้แก่เจ้าพนักงาน	ให้จ่ายในลักษณะ
พนักงานเจ้าหน้าที่ และคนงานที่จ้างไป	เหมาจ่ายตามระเบียบ
ทำการรังวัดเกี่ยวกับโฉนดที่ดินตามคำขอ	กระทรวงมหาดไทย
ด้วยความเห็นชอบของ	
กระทรวงการคลัง	

(๒) ค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่เจ้าพนักงาน พนักงานเจ้าหน้าที่ และค่าจ้างคนงาน ที่จ้างไปทำการรังวัดเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน ตามคำขอ	ให้จ่ายลักษณะ เหมาจ่ายตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ด้วยความเห็นชอบของ กระทรวงการคลัง
(๓) ค่าป่วยการให้แก่เจ้าพนักงานผู้ป่วยรองห้องที่ หรือผู้แทนที่ไปในการรังวัดเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน คนหนึ่ง	วันละ ๕๐ บาท
(๔) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการรังวัด เกี่ยวกับโฉนดที่ดิน	ให้จ่ายในลักษณะ เหมาจ่ายตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ด้วยความเห็นชอบของ กระทรวงการคลัง
(๕) ค่าปิดประกาศให้แก่ผู้ปิดประกาศ แปลงละ	๑๐ บาท
(๖) ค่าพยานให้แก่พยาน คนละ	๑๐ บาท
สำหรับค่าใช้จ่ายตามข้อ ๓ (๑) (๒) นั้น เป็นไปตามรายละเอียด ค่าใช้จ่ายได้ ณ สำนักงานที่ดินที่ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดิน	

ระยะเวลาการดำเนินการขอออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายนั้น กรมที่ดินได้มี
ประกาศของกรมที่ดิน เรื่องการลดขั้นตอน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานตั้งแต่ว่า
ไว้ประมาณ ๖๔ วัน ทำการ (เฉพาะกรณีที่ไม่มีเหตุขัดข้อง) แต่ระยะเวลาจะไม่
รวมระยะเวลาที่เสียไป เนื่องจากการณีดังต่อไปนี้

- ระยะเวลาการรังวัดตามลำดับการรังวัด ซึ่งกรมที่ดินกำหนดให้
- ระยะเวลาการนัดรังวัด นับจากวันยื่นคำขอไม่ควรเกิน ๓๐ วัน
- การดำเนินการที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของส่วนราชการอื่น

- การดำเนินการที่อยู่ในระหว่างการร้องเรียนหรือหาข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากขั้นตอนการปฏิบัติราชการตามปกติ
- ประชาชนผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ผิดนัดหรือละเลยไม่มาติดต่อขอดำเนินการในขั้นตอนต่อไป
- กรณีหลักฐานไม่ครบถ้วน ต้องทำหนังสือหรือแจ้งขอหลักฐานเพิ่มเติม
- เหตุผลอื่นใดอันมิใช่เกิดจากการบกพร่องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

การที่เจ้าของที่ดินได้นำหลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) เป็นหลักฐานในการขอออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ นอกจากพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ถ้าปรากฏว่าเนื้อที่ที่ทำการรังวัดแตกต่างไปจากเนื้อที่ตามหลักฐาน ส.ค.๑ การพิจารณาออกโฉนดที่ดินย่อมเป็นไปตามมาตรา ๔๙ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๓๒) หมวด ๒ และหนังสือกรมที่ดิน ที่ มหา ๐๗๑๘/ว ๑๙๔๔๖ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๒ เรื่อง การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เนื้อที่เกินหลักฐานเดิม โดยที่ตามหลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) มาตรา ๔๙ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน บัญญัติ ให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์ ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๒) กล่าวคือ ในการออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ถ้าปรากฏว่าที่ดินที่มีอาณาเขต ระยะของแนวเขต และที่ดินข้างเคียงทุกด้านถูกต้องตรงกับหลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) เชื่อได้ว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวgan แต่เนื้อที่ที่คำนวนได้แตกต่างไปจากเนื้อที่ตามหลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) ดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้ว แต่ไม่เกินเนื้อที่ที่คำนวนได้ แต่ถ้าระยะของแนวเขตที่ดินผิดพลาดคลาดเคลื่อน

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้ว เมื่อผู้มีสิทธิในที่ดินข้างเคียงได้ลงชื่อรับรองแนบท้ายถูกต้องครบถ้วนทุกด้านตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๙ แห่งระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๒) แต่ทั้งนี้ในการส่งหนังสือแจ้งผู้มีสิทธิในที่ดินแปลงข้างเคียงให้มาระวังแนวเขตตั้งกล่าวข้างต้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามที่อยู่ที่เคยติดต่อ หรือตามที่ผู้มีสิทธิในที่ดินแปลงข้างเคียงได้แจ้งเป็นหนังสือไว้โดยมีข้อความด้วยว่า ถ้าผู้มีสิทธิในที่ดินแปลงข้างเคียงไม่มาหรือมาแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองแนวเขตโดยไม่คัดค้านการรังวัด เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถถือโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้ว โดยไม่มีเงื่อนไข คือ

(๑) ถ้าผู้มีสิทธิในที่ดินแปลงข้างเคียงได้รับหนังสือให้มาระวังชี้แนวเขตแล้ว ไม่มาหรือมาแต่ไม่ยอมลงชื่อรับรองแนวเขตโดยไม่คัดค้านการรังวัด เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถถือโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้ว โดยไม่ต้องมีการรับรองแนวเขต ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๙. แห่งระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๒) โดยมีเงื่อนไข คือ

(๒) แต่ถ้าไม่อาจจัดต่อผู้มีสิทธิในที่ดินแปลงข้างเคียงให้มาระวังแนวเขตได้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศแจ้งให้ผู้มีสิทธิในที่ดินแปลงข้างเคียงมาลงชื่อรับรองแนวเขต หรือคัดค้านการรังวัด ถ้าผู้มีสิทธิในที่ดินแปลงข้างเคียงไม่มาติดต่อ หรือคัดค้านภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เท่าจำนวนเนื้อที่ที่ได้ทำประโยชน์แล้วโดยไม่ต้องมีการรับรองแนวเขต

สำหรับกรณีที่ที่ดินมีด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านจะทิ่ป้า หรือที่รกร้างว่างเปล่า และระยะที่วัดได้เกินกว่าระยะที่ปรากฏในหลักฐานการแจ้งการครอบครอง

(ส.ค.๑) ให้ถือระยะที่ปรากฏในหลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) ตามที่กำหนดไว้ ในข้อ ๑๐ แห่งระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ข้อ ๑๐ ประกอบกับแนวทางปฏิบัติซึ่งกรมที่ดินได้วางไว้แล้ว ตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๙/ว ๑๓๖๘ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๑๗ เรื่อง การออกหนังสือแสดงสิทธิ์ในที่ดินในกรณีแจ้ง ส.ค.๑ ไว้จดป่า ดังนั้น ในการออกโอนดที่ดินจากหลักฐาน ส.ค.๑ ซึ่งระบุ ข้างเคียง จดป่า จึงต้องพิจารณาตามระยะที่แจ้งไว้ในหลักฐาน ส.ค.๑ เป็นหลักแล้ว คำนวณเนื้อที่ของที่ดินตามระยะที่แจ้ง ส.ค.๑ ไว้ ซึ่งเนื้อที่ของที่ดินอาจจะเพิ่มขึ้นหรือเท่าเดิมหรือลดน้อยลงกว่าเดิมก็ได้

นอกจากนี้กรมที่ดินได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ที่ดินที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิ์ในที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑)

ตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ที่ดินที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิ์ในที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) พ.ศ.๒๕๑๗ (เรียนโดยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๒.๒/๑๕๗๐๗ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๗) ว่า

ข้อ ๔. ในการตรวจพิสูจน์ที่ดินเพื่อออกหนังสือแสดงสิทธิ์ในที่ดินตาม ส.ค.๑ นอกจากต้องดำเนินการตามระเบียบคำสั่งและหนังสือเวียนที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในเรื่องนี้ไว้แล้วให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้โดยเคร่งครัด

(๑) เจ้าหน้าที่จะต้องตรวจสอบดังนี้

(ก) ที่ดินข้างเคียงทุกด้านถูกต้องตรงกับ ส.ค.๑ หรือไม่ โดยแจ้งให้เจ้าของที่ดินเป็นผู้ชี้แนวนเขต และให้เจ้าหน้าที่บันทึกถ้อยคำเจ้าของที่ดินตาม ส.ค.๑ เจ้าของที่ดินข้างเคียงตลอดจนผู้ปักครองท้องที่ไว้เป็นหลักฐาน หากมีความแตกต่างหรือเปลี่ยนแปลงไปให้บันทึกเหตุแห่งความเปลี่ยนแปลงไว้ให้ชัดเจนว่าเป็นพระราชนูญ มีความเกี่ยวเนื่องกับที่ดินข้างเคียงตามที่แจ้งไว้ใน ส.ค.๑ อย่างไร ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตการปักครองในพื้นที่นั้นให้บันทึกการเปลี่ยนแปลงให้ชัดเจนพร้อมแนบทลักษณ์การเปลี่ยนแปลงเขตการปักครองไว้ในเรื่องด้วย

(ข) สภาพการทำประโยชน์ต่างกับที่ได้แจ้งใน ส.ค.๑ หรือไม่ เช่น ใน ส.ค.๑ แจ้งสภาพการทำประโยชน์เป็นที่นา แต่ที่ดินนำทำการตรวจพิสูจน์เป็นที่ป่า

ชายเลนท่านไม่ได้ต้องเชื่อว่าที่ดินที่นำทำการตรวจสอบพิสูจน์นั้นไม่ใช่ที่ดินตาม ส.ค.๑ เป็นต้น โดยตรวจสอบกับร่างรูปถ่ายทางอากาศหรือร่างแผนที่รูปถ่ายทางอากาศที่ใช้ในราชการในพื้นที่นั้น

(ค) กรณีที่ซื้อผู้ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไม่ตรงกับซื้อใน ส.ค.๑ ให้สอบสวนและบันทึกถ้อยคำผู้ปกครองท้องที่และผู้ที่เชื่อถือได้ว่ามีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องมาจากผู้ซื้อใน ส.ค.๑ อย่างไร

(๒) เมื่อได้ดำเนินการตาม (๑) แล้ว ในระหว่างประกาศการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือประกาศแจกโอนดที่ดิน ให้จังหวัดส่งเรื่องขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปยังกรมที่ดินเพื่อตรวจสอบทะเบียนการครอบครองที่ดิน และเสนอให้คณะกรรมการที่กรมที่ดินแต่งตั้งเพื่อพิจารณาตรวจสอบเรื่องขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้น ในการพิจารณาของคณะกรรมการตักกล่าว หากมีกรณีที่จะต้องอ่านแปล ตีความ ภาพถ่ายทางอากาศ ให้แจ้งจังหวัดจัดส่งภาพถ่ายทางอากาศที่ถ่ายครึ่งแรกพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องไปให้กรมที่ดินดำเนินการอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว ให้สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญแจ้งผลการพิจารณาตรวจสอบ ตลอดจนข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ และข้อสั่งการให้จังหวัดทราบโดยเร็ว

ตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบพิสูจน์ที่ดินที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๘ (เวียนโดยหนังสือกรมที่ดิน ที่ นก ๐๕๑๖.๒/๑๑๑๙ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๘ ให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. การสอบสวนเพื่อให้ได้ความว่า ที่ดินที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเป็นที่ดินที่ดำเนินการตามนัยระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบพิสูจน์ที่ดินที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๘ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเคร่งครัดหากภายหลังปรากฏว่าได้มีการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินไปโดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายอันเนื่องมาจากการไม่นำพา

ต่อการดำเนินการตามนัยระเบียบดังกล่าวไม่ว่าจะด้วยเหตุผลประการใด กรมที่ดิน จะได้ดำเนินการทางวินัยอย่างถึงที่สุดทุกราย

๒. เรื่องราวการขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่จังหวัดประสงค์จะให้ กรมที่ดินอ่าน แปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ จะต้องเป็นเรื่องที่จังหวัดพิจารณาแล้ว เห็นว่ามีข้ออันควรสงสัยเป็นอย่างยิ่งว่าที่ดินที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินอาจจะไม่ ตรงตาม ส.ค.๑ ที่ผู้ขอนามาแสดงเป็นหลักฐานในการพิจารณาตามนัยดังกล่าวเพิ่งให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ระมัดระวังมิให้เป็นการเลือกปฏิบัติหรือเป็นการสร้างเงื่อนไขเพื่อหวัง ผลประโยชน์ตอบแทน โดยจังหวัดต้องสรุปข้อเท็จจริงและให้ความเห็นด้วยว่ามีข้ออัน ควรสงสัยเป็นอย่างยิ่งประการใด

๓. เรื่องราวการขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณา แล้วว่าเป็นที่ดินไม่ตรงตามหลักฐาน ส.ค.๑ ให้มีคำสั่งไม่ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และแจ้งให้ผู้ขอทราบตามนัยมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทาง ปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้กรมที่ดินพิจารณาแต่อย่างใด

๔. เรื่องราวการขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ที่จังหวัดส่งให้กรมที่ดิน พิจารณาตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ที่ดินที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิ ในที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) พ.ศ.๒๕๔๗ ซึ่งได้ดำเนินการมาก่อน หน้านี้ กรมที่ดินจะได้ส่งคืนให้จังหวัดพิจารณาเป็นการตวนต่อไป และสำหรับเรื่อง ดังกล่าวนี้ หากเป็นกรณีที่กรมที่ดินได้ส่งเรื่องให้จังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ประการใด ก็ให้จังหวัดพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยไม่ต้องส่งเรื่องคืน ให้กรมที่ดินอีกแต่อย่างใด

แต่หากเป็นการใช้ ส.ค.๑ ออกเอกสารสิทธิในที่ดินของรัฐ นั้น ตามมาตรา ๔๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ถ้าเป็น ที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกันเกี่ยวหรืออยู่ในท้องที่เขตที่ดินของรัฐที่มีระหว่างแผนที่รูป ถ่ายทางอากาศหรือระหว่างรูปถ่ายทางอากาศฉบับที่ทำขึ้นก่อนสุดเท่าที่ทางราชการมีอยู่

แล้วว่า เป็นที่ดินที่สามารถออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้...”
กล่าวคือ ไม่ต้องอ่านแปลภาพทุกแปลง จะอ่านแปลเฉพาะที่ดินที่มีอาณาเขตติดต่อกัน
เกี่ยวหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐ เท่านั้น ซึ่งที่ดินของรัฐ หมายถึง ที่ดินสาธารณะมีบัตร
ของแผ่นดินสำหรับผลเมืองใช้ร่วมกัน ที่ส่วนห่วงห้ามตามประมวลกฎหมายที่ดินและ
กฎหมายอื่น ที่ดินที่คณะรัฐมนตรีส่วนไวเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือเพื่อ
ประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น เช่น ที่เลี้ยงสัตว์สาธารณะประโยชน์ ที่ราชพัสดุ ป่าสงวน
แห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เขตป่าไม้ถาวร
เป็นต้น

ขั้นตอนการดำเนินการตามมาตรา ๕๙/๑ นั้น จึงต้องมีการตรวจสอบที่ดินกับระหว่าง
แผนที่รูปถ่ายทางอากาศ หรือระหว่างรูปถ่ายทางอากาศ และแต่กรณี หรือการตรวจสอบด้วย
วิธีอื่น ซึ่งการตรวจสอบด้วยวิธีอื่นนี้กรรมที่ดินได้กำหนดระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการ
ตรวจสอบที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กรณีเป็นที่ดินที่มี
อาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวกับหรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐด้วยวิธีอื่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ไว้ดังนี้

ข้อ ๖ ในการนำหลักฐานที่ดินเดิมมาดำเนินการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรอง
การทำประโยชน์ ตามมาตรา ๕๙ ทวิ วรรคสอง (๑) และมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมาย
ที่ดิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบหลักฐานที่ดินเดิมและหลักฐานทางทะเบียนที่ดินว่าผู้ขอเป็นผู้มี
สิทธิในที่ดิน และหลักฐานที่ดินเดิมดังกล่าวถูกต้องตรงตามหลักฐานที่ทางราชการมีอยู่
หรือไม่ ประการใด โดยบันทึกการตรวจสอบไว้ในเรื่องราวด้วย

(๒) ตรวจสอบว่าที่ดินข้างเคียงทุกด้านถูกต้องตรงกับหลักฐานที่ดินเดิมที่นำมา
แสดงหรือไม่ โดยตรวจสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับระยะแนวเขตที่ดินและให้เจ้าหน้าที่บันทึก
ถ้อยคำเจ้าของที่ดิน เจ้าของที่ดินข้างเคียง ตลอดจนผู้ปกครองห้องที่ไว้เป็นหลักฐาน หาก
มีความแตกต่างหรือเปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งบันทึกเหตุแห่งความแตกต่างหรือ
เปลี่ยนแปลงไว้ให้ชัดเจนว่าเป็นพระเหตุใด มีความเกี่ยวเนื่องกับที่ดินข้างเคียงตามที่
แจ้งไว้ในหลักฐานเดิมอย่างไร ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองในพื้นที่นั้น

ให้บันทึกการเปลี่ยนแปลงให้ชัดเจนพร้อมแบบหลักฐานการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครอง
(ถ้ามี) ไว้ในเรื่องด้วย

(๓) ตรวจสอบสภาพการทำประโยชน์ว่ามีความเป็นไปได้ตรงกับที่ได้แจ้งในหลักฐานที่นำมาแสดงในการขอออกโอนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือไม่ เช่น ในหลักฐานที่ดินเดิมแจ้งสภาพการทำประโยชน์เป็นที่นา แต่ที่ดินที่นำมาทำการตรวจสอบ เป็นที่ป่าชายเลนซึ่งใช้ประโยชน์ในการทำนาไม่ได้ อันเป็นเหตุให้สงสัยได้ว่าที่ดินที่นำทำ การตรวจสอบนั้นเป็นที่ดินไม่ตรงตามหลักฐานที่ดินเดิม เป็นต้น

(๔) กรณีที่ข้อผูกขอออกโอนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ไม่ตรงกับข้อ ในหลักฐานที่ดินเดิมที่ผู้ขอนามาขึ้นขอออกโอนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้สอบสวนและบันทึกถ้อยคำผู้ขอ ผู้ปกครองห้องที่และผู้ที่เชื่อถือได้ ว่ามีการครอบครอง และทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องมาจากผู้มีชื่อในหลักฐานที่ดินเดิมอย่างไร ดังแต่เมื่อใด

(๕) กรณีที่มีเหตุอันสมควรลงสัญญาร่วมกันยังว่าที่ดินที่ขอออกโอนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์อาจไม่ตรงกับหลักฐานที่ผู้ขอนามาแสดง ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา เจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยก นายอำเภอ ปลัดอำเภอเป็นหัวหน้าประจำกิจอำเภอ หรือผู้อำนวยการศูนย์เดินสำรวจ แล้วแต่กรณี ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างน้อย ๓ คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบสภาพที่ดินและ การครอบครองการทำประโยชน์เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่า ที่ดินที่ขอออกโอนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นที่ดินที่ตรงตามหลักฐานที่ผู้ขอนามาแสดงหรือไม่ อย่างไร มีหลักฐานใดประกอบในการตรวจสอบ เมื่อตรวจสอบแล้วให้คณะกรรมการรายงานผลต่อผู้แต่งตั้งเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการให้แก่ผู้ขอต่อไป

ข้อ ๗ หากการดำเนินการตามข้อ ๖ ยังไม่ได้ข้อยกติว่าที่ดินที่ขอออกโอนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตรงตามหลักฐานที่ผู้ขอนามาแสดง และเป็นที่ดินที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกโอนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ ให้ดำเนินการตรวจสอบกับระหว่างแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระหว่างรูปถ่ายทางอากาศฉบับที่ทำขึ้น

ก่อนสุดเท่าที่ทางราชการมีอยู่ โดยตรวจสอบกับแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารว่าเป็นที่ดินที่สามารถออกโอนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้หรือไม่

และท้ายสุด ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า ให้ผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับโดยมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน และยังมิได้ยื่นคำขอออกโอนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ นำหลักฐานการแจ้ง การครอบครองที่ดินนั้นมายื่นคำขอเพื่อออกโอนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อได้รับคำขอและหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินตามวรรคหนึ่งแล้วให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อออกโอนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตาม ประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหากมีผู้นำหลักฐานการแจ้งการครอบครอง ที่ดินมาขอออกโอนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ พนักงานเจ้าหน้าที่จะออก โอนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ต่อเมื่อศาลยุติธรรมได้มีคำพิพากษาหรือ คำสั่งอันถึงที่สุดว่าผู้นั้นเป็นผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วย กฎหมายอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ

ในการพิจารณาของศาลตามวรรคสาม ให้ศาลแจ้งให้กรรมที่ดินทราบ และให้ กรรมที่ดินตรวจสอบกับระหว่างแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระหว่างรูปถ่ายทางอากาศฉบับที่ทำ ขึ้นก่อนสุดเท่าที่ทางราชการมีอยู่ พร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อศาลว่า ผู้นั้นได้ครอบครอง และทำประโยชน์ในที่ดินนั้นโดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ หรือไม่ เพื่อประกอบการพิจารณาของศาล ความเห็นดังกล่าวให้เสนอต่อศาลภายในหนึ่งร้อย แปดสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งจากศาล เว้นแต่ศาลมจะขยายเวลาเป็นอย่างอื่น

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรฐาน ผู้ครอบครองที่ดินตามวรรคหนึ่งให้หมายความ รวมถึงผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องมาจากบุคคลดังกล่าวด้วย

ดังนั้น การดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) จึงควรเร่งดังต่อไปนี้ในการยื่นคำขอตามมาตรา ๔๙ หรือนำทำการรังวัด ตามมาตรา ๔๕, ๔๖ ทวิ วรรคสอง (๑) ภายในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เนื่องจากเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วหากมีผู้นำหลักฐาน ส.ค. ๑ มาขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินหรือนำทำการรังวัด พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ได้ต่อเมื่อศาลยุติธรรมได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดว่าผู้นั้นเป็นผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ

เรื่องเล่า..จากผู้อ่าไฟ หลวงพ่อช่วยด้วย นายวานิช หลำสาคร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๘ ข้าพเจ้าปฏิบัติหน้าที่เป็นช่างเดินสำรวจรังวัดปักหลักเขต กองกำกับการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับมอบหมายให้เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินในเขตพื้นที่อำเภอปาย อำเภอเมือง อำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอแม่สะเรียง เหตุจึงเกิดขึ้นที่อำเภอแม่สะเรียง ช่วงนั้นเป็นช่วงประมาณเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม ใกล้จะหมดระยะเวลา เวลาโครงการในภาคสนามแล้ว ท่านผู้กำกับฯ (เทียบได้กับ พ.อ.ศุนย์ฯ ในปัจจุบัน) ได้เรียกไปพบ พร้อมกับบุคลาข้าพเจ้าว่าพื้นที่อำเภอแม่สะเรียงยังเหลือระหว่างที่ยังไม่ได้เดินสำรวจอยู่อีกแค่ ๓ ระหว่างนี้เท่านั้น และคิดว่า ปีงบประมาณหน้าคงจะไม่ขอเปิดพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนแล้ว เพราะปริมาณงานน่าจะไม่พอที่จะต้องเป็นกองกำกับฯ ได้ เมื่อกล่าวจบท่านก็ได้มอบหมายระหว่างแผนที่รูปถ่ายทางอากาศมาให้ ๓ ระหว่าง วันรุ่งขึ้นข้าพเจ้าจึงเดินทางกลับอำเภอแม่สะเรียงพร้อมกับระหว่างชุดนั้น เมื่อไปถึงข้าพเจ้าก็นำไปเทียบกับระหว่างน.ส. ๓ ก และระหว่างแผนที่ระบบศูนย์กำเนิดเดิม เพื่อตรวจสอบว่ามีพื้นที่ที่จะต้องเข้าไป

ดำเนินการมากน้อยเพียงใด จำได้ว่าพื้นที่ที่ยังไม่ได้ออกโฉนดที่ดินยังเหลืออยู่อีก
๒ หมู่บ้านคือบ้านแม่หาร และบ้านป้าหมาย ตำบลบ้านกาศ อำเภอแม่สะเรียง
ประมาณการได้จำนวนแปลงคร่าวๆ ในเบื้องต้นว่าจะไม่น้อยกว่า ๓๐๐ แปลง ซึ่ง
ในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นฤดูฝนพอดี และหน้าฝนของอำเภอแม่สะเรียง ก็ไม่เหมือนกับที่
อื่น ๆ เสียด้วย คือ ที่แม่สะเรียง มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบในหุบเขา ซึ่งฝนจะตกได้
ตลอดทั้งวัน คือเดดออกอยู่ดี ๆ เพลодเดียวเดียว ก็จะมีเมฆ และฝนตกลงมา แต่ตกไม่
นาน คือ ตก ๆ หยุด ๆ แต่บางครั้งก็ตกได้ทั้งวันแบบปะรอย ๆ ไม่เทลงมาแบบหนัก ๆ ซึ่ง
จะคล้าย กับมีดีเพรสชันเข้าแต่ไม่ใช่ ข้าพเจ้าก็วิตกว่าสถานการณ์เป็นแบบนี้จะทำงาน
ให้เสร็จตามที่ผู้กำกับมอบหมายมาได้อย่างไร คิดไปคิดมาหลายตลบ จึงตัดสินใจไปหา
ซื้อร่องเทาบุท พร้อมกับร่มคันใหญ่ ๆ มา ๑ คันไว้สำหรับทำงาน ที่ต้องซื้อร่มนั้นไม่ใช่
นำมากางกันฝนให้ตัวเองหอรกรอบเครับ แต่กลัวเอกสาร เช่น ระหว่างและเชนรังวัดจะเปียก
ฝนมากกว่า เพราะถ้าเชนรังวัดเปียกฝนก็ใช้ดินสอเขียนไม่ติด และถ้าระหว่างเปียกฝนก็
จะเกิดความเสียหายได้ เมื่ออุปกรณ์พร้อม ข้าพเจ้าจึงออกไปนัดทำการรังวัดกับเจ้าของ
ที่ดิน ซึ่งสภาพถนนทางที่จะเข้าไปในพื้นที่สมัยนั้น ต้องเตรียมไม้หรือชะแลงอันเล็ก ๆ
ไว้ประจำตัวด้วยเนื่องจากเมื่อขับรถไปจะมีบางช่วงต้องหยุดรถและลงไปเอามาหรือ
ชะแลงแค่ดินออกจากล้อ บางครั้งขับรถทางลาดลงบนถนนเป็นดินก็จะลื่น ทำให้รถเกิด
เฉลบล้มอยู่บ่อยครั้ง ไม่รู้เหมือนกันว่ารอดมาได้อย่างไร เมื่อถึงวันกำหนดรังวัด
ข้าพเจ้าก็จะพกร่มไปด้วย พอฟนตกลงมากก็จะนำร่มออกมากางและทำการรังวัดไปด้วย
 เพราะหากหยุดทำการรังวัดก็จะเสียเวลาไป ๑ วัน ซึ่งระยะเวลาภาคฤดูมักร้อนน้อย
อยู่แล้ว ภารกิจที่ได้รับมอบหมายมา ก็จะไม่เสร็จ และฤดูฝนที่อำเภอแม่สะเรียงฝนตก
ได้ทุกวัน มากบ้างน้อยบ้าง เจ้าแห่นอนไม่ได้ สำหรับเจ้าของที่ดินเมื่อช่วงรังวัดไม่หยุด
เขาก็จะนำรังวัดกันท่ามกลางสายฝน แบบว่าเดินรังวัดไปตามคันนา ก็จะเห็นลูกกบ และ
เขียดกระโดดลงลำเหมือนอยู่เป็นระยะ ๆ มือยุ่วนหนึ่งตอนเช้า นำไปทำงานข้าพเจ้าไม่
สามารถขับรถจักรยานยนต์ผ่านลำห้วยเหมือนเช่นปกติทุกวันได้ เนื่องจากคืนก่อนมีฝน
ตกหนัก จึงเกิดน้ำหลากระทำให้น้ำในลำห้วยท่วมสูง ต้องขับรถจักรยานยนต์ขึ้นไปบน
สะพานไม้ที่ชำรุด คือมีสภาพเสียงกรุดไปทางด้านขวาซึ่งพื้นสะพานก็เปียกทำให้ลื่น

ขณะที่ขับไปบนรถก็เกิดแผลบ ข้าพเจ้าจึงต้องเบรกรถและหยุดอยู่กลางสะพาน โดยอกมายืนด้านข้างประคองรถไม่ให้ล้ม จะขยับดัว หรือเข็นรถไปข้างหน้าก็ไม่ได้เนื่องจากพื้นสะพานเอียงและเปยกหันทำให้ล้มมาก หากไม่ยืนอยู่นั่งๆ รถต้องล้มแน่ๆ ข้าพเจ้าได้แตะหันช้ายาวเพื่อมองหาชาวบ้านที่จะเดินผ่านไปมา ก็ไม่เห็นมีสักคน ต้องยืนตัวแข็งอยู่อย่างนั้นเป็นเวลาสักพักใหญ่ พลันสายตาจึงเหลือบไปเห็นพระวิภาครุ่งอรุณที่เดินกลับจากการบินเทศบาล ข้าพเจ้าจึงได้อายุปากนแม้การหลงพ่อให้ช่วยกันประคองรถจักรยานยนต์และช่วยกันเข็นไปยังฝั่งตรงข้าม จึงสามารถขับรถไปปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และในที่สุดข้าพเจ้าก็สามารถถังวัดปิดระวังหั้ง ๓ ระหว่างได้ภายในระยะเวลาโครงการ ตามที่ผู้กำกับการเดินสำรวจฯ มอบหมาย

นานาสาระ

คริสต์มาส

เดือนนี้เป็นเดือนแห่งความสำคัญของชาวคริสต์ เนื่องจากเป็นการเฉลิมฉลองการประสูติของพระเยซู ศาสนาแห่งคริสต์ที่เมืองเบธเลHEME ที่จะเฉลิมฉลองกันในวันที่ ๒๕ ธันวาคมของทุกปี

เรามารู้จักคริสต์มาสกันดีกว่า

คำว่า " คริสต์มาส " เป็นคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ Christmas มาจากคำภาษาอังกฤษโบราณ ว่า Christes Maesse ที่แปลว่า "บุชาภิสชาของพระคริสตเจ้า" คำว่า "Christes Maesse" พบริ็งแรกในเอกสารโบราณเป็นภาษาอังกฤษในปี ๑๐๓๙ และคำนี้ก็ได้แปรเปลี่ยนมาเป็นคำว่า Christmas

ในภาษาไทย " คริสต์มาส " ก็มีความหมาย เช่นกัน คำว่า "มาส" แปลว่า "เดือน" เทศกาลคริสต์มาสจึง เป็นเดือนที่เราเรียกถึงพระเยซุคริสต์เจ้าเป็นพิเศษ คำว่า "มาส" คือ "ดวงจันทร์" ความหมายในภาษาไทยคือพระเยซุทรงเป็นความสว่างของโลก เมื่อันดวงจันทร์ เป็นความสว่างในตอนกลางคืน Merry X'mas คำว่า Merry อ่านว่า (เมรี่ ไม่ใช่ เมอรี่ ตามที่คนไทยมักจะอ่านกันมา) ในภาษาอังกฤษโบราณ แปลว่า "สันติสุข"

และความสงบทางใจ" คำนี้จึงเป็นคำที่ใช้อวยพรคนอื่น ขอให้เขาได้รับสันติสุขและความสงบทางใจ

พูดถึงคริสต์มาส สัญลักษณ์ของคริสต์มาส นอกจาก ต้นคริสต์มาส การร้องเพลง เทียนสว่างไสว พวงมาลัย ดาวแล้ว แต่สัญลักษณ์ที่สำคัญที่สุด คงไม่พ้นการนึกถึง

.. ชานตาคลอส หรือ ชานต้าครอส ..

ประวัติของนักบุญคนหนึ่งชานตาคลอส นั้นเล่ากันว่า เป็นชื่อ ของ "นิโคลาส" หรือ "เซนต์นิโคลาส" ท่านเป็นนักบุญ ตั้งแต่อายุยังน้อย เมื่อเป็นเด็กหนุ่ม ก็ได้รับแต่งตั้งเป็นสังฆราชแห่งแครวน์ไมรา ซึ่งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศตุรกี ท่านได้กล่าวเป็นนักบุญอุปถัมภ์ประจำวิชิตเด็ก

เด็กในประเทศอังกฤษ จะเรียกคุณตาใจดีว่า "คุณพ่อแห่งวันคริสต์มาส" (Father Christmas) เด็กเยอรมันเรียกว่า "ญาติแห่งพระคริสต์" (Christ Child) เด็กชาวดัชท์เรียกว่า "ชาน นิโคลาส" หรือ "Sankt Klous" จนในที่สุดกล้ายเป็น "ชานตาคลอส" ติดปากเด็กๆทั่วโลก

นอกจาก ชานตาคลอส แล้วสัญลักษณ์ อีกอย่างหนึ่งของคริสต์มาส ก็คือ ต้นคริสต์มาสหรือต้นสนที่นำมาประดับประดาด้วยดวงไฟหลากระสัน การตกแต่งนี้ย้อนไปในศตวรรษที่ ๔ เมื่อเซนต์บอนิเฟส มิชชันนารีชาวอังกฤษที่เดินทางไปประกาศเรื่องพระเจ้าในเยอรมัน ได้ช่วยเด็กที่กำลังจะถูกฆ่าเป็นเครื่องสังเวยบุชาที่ใต้ต้นโอ๊ก โดยเมื่อโค่นต้นโอ๊กทิ้งก็ได้พบต้นสนเล็กๆ ต้นหนึ่งขึ้นอยู่โคนต้นโอ๊ก ท่านจึงชุดให้คนที่ร่วมพิธีกรรมเหล่านั้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของชีวิต และตั้งชื่อว่า ต้นกุماركิสต์ ต่อมา 마르틴 ลูเซอร์ ผู้นำคริสตจักรชาวเยอรมัน ตัดต้นสนไปตั้งในบ้านในเดือนธันวาคม ปีค.ศ.๑๕๔๐ หลังจากนั้นในศตวรรษที่ ๑๙ ต้นคริสต์มาสจึงเริ่มแพร่ไปสู่ประเทศอังกฤษ และทั่วโลก

นอกจากความสำคัญของวันคริสต์มาสในทางศาสนาแล้ว วันคริสต์มาสยังเป็นสัญลักษณ์ ที่รวมความหมายไว้อย่างมากมาย เช่นความร่าเริง ยินดี ความอบอ้อมอารี ความรัก และความเป็นกันเอง งานรื่นเริง ความสุข สนุกสนาน และที่สำคัญที่สุด สำหรับเด็ก ๆ ก็คือ ของขวัญ ของขวัญ และ ของขวัญ

Merry Christmas